

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України 24 квітня 2024 року № 578

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Дмитрієв Святослав Станіславович** 1999 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2021 році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна за спеціальністю 106 Географія

працює вчителем інформатики в Комунальному закладі «Харківський ліцей №140 Харківської міської ради», виконав (ла) акредитовану освітньо-наукову програму Науки про Землю.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від «29» квітня 2026 року № 0114-1/183 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Максименко Надії Василівни**, доктора географічних наук (спеціальність 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів), професора, завідувачки кафедри екологічного моніторингу і заповідної справи ННІ екології, зеленої енергетики та сталого розвитку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Рецензентів - **Пересадько Віліни Анатоліївни**, доктора географічних наук (спеціальність 11.00.12 – географічна картографія), професора кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Борисенко Катерини Борисівни, кандидата педагогічних наук (спеціальність 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти), доцента кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму.

Офіційних опонентів - **Шевченко Ольги Григорівни**, доктора географічних наук (спеціальність 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія), професора кафедри метеорології та кліматології, заступника декана з наукової роботи та міжнародного співробітництва Географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Хоменко Інни Анатоліївни, кандидата географічних наук (спеціальність 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія), доцента кафедри метеорології та кліматології факультету гідрометеорології і екології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

на засіданні «26» червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 10 Природничі науки **Дмитрієву Святославу Станіславовичу** на підставі публічного захисту дисертації «Вплив кліматичних факторів на стан поверхневих вод на прикладі Харківської області» за спеціальністю 103 Науки про Землю.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В.Н.

Каразіна.

Науковий керівник: Решетченко Світлана Іванівна, кандидат географічних наук (спеціальність 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія), доцент кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 наукових публікацій повністю відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Climate monitoring as an indicator of the hydrological condition of the Siverskiy Donets' river basin / Dmytriev S. S., etc. // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Геологія. Географія. Екологія». 2022. Вип. 56. С. 172-184 (Web of Science).

ISSN: 2411-3913

DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2022-56-12>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/article/view/18793/17082>

Keywords: environmental monitoring, natural environment, climate monitoring, ecological condition, hydrological indicators, regional climate change, Siverskiy Donets basin.

2. Physical meaning of temperature and evolution of distribution laws (in the area of the Lake Sevan basin) / Sedrakyan A., Margaryan V., Reshetchenko S., Dmitriiev S. // Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series "Geology. Geography. Ecology". 2023. № 58. P. 231-240 (Web of Science).

ISSN: 2411-3913

DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-58-18>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/article/view/22203/20543>

Keywords: temperature, air temperature, thermodynamics, entropy, energy, trend lines, warming, probability distribution.

3. Modern changes in climatic characteristics and minimum flow of the rivers in the basin of lake Sevan / Dmitriiev S., etc. // Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series "Geology. Geography. Ecology". 2023. № 59. P. 178-189 (Web of Science).

ISSN: 2411-3913

DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-59-13>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/article/view/23204/21245>

Keywords: rivers of the Lake Sevan basin, low water, winter minimum average monthly runoff, air temperature, precipitation, Long-term changes, water regime

changes, Coefficients of the linear trend.

4. Glacier regime of the Drakhtik river / Dmitriiev S., etc. // Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series "Geology. Geography. Ecology". 2025. № 63. P. 278-288 (Scopus, Web of Science).

ISSN: 2411-3913

DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2025-63-21>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/article/view/28601/24941>

Keywords: ice phenomena, air temperature, freezing, ice cover, precipitation, water level, discharge, Drakhtik River.

5. Дмітрієв С., Решетченко С. Оцінка екологічного стану річкового басейну Сіверського Дінця у межах Харківської області // Проблеми і перспективи безперервної освіти і картографії. 2022. Вип. 36. С. 34-42.

DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1893-2022-36-04>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/pbgok/article/view/23220/21262>

Ключові слова: екологічна оцінка, кліматичні зміни, Сіверський Донець, водні ресурси, Харківська область.

6. Dmitriiev S., Reshetchenko S. Natural and social consequences of military actions in the territory of Kharkiv region // Human Geography Journal, 2024. (36). P. 63-74.

DOI: <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2024-36-06>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/soccecongeo/article/view/24455/22089>

Ключові слова: водні ресурси, екологічний стан, зміни клімату, гуманітарні наслідки війни, Харківська область.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Рецензент **Пересадько Віліна Анатоліївна**, доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна наголосила на актуальності і науковій значущості виконаної роботи та високому рівні підготовки дисертанта впродовж роботи над дисертацією. Вона відзначила, що не дивлячись на загальне позитивне враження від роботи, здобувачу слід звернути увагу на те, що робота насичена ілюстраціями, проте в ній відсутня модель об'єкта дослідження, що ускладнює розуміння трактування водних ресурсів. Вона вказала на необхідність уточнення того, як саме враховувалася ландшафтна організація території. Також рецензент зауважила, що в роботі відсутня чітка математична залежність між воєнними діями та зміною клімату, а наведені карти є скоріше інвентаризаційними, ніж оцінювальними. Крім того, вона поставила під сумнів доречність глобальних висновків про «мілітарно-спровоковані зміни клімату» на основі дослідження лише однієї області. Підсумовуючи, вона зазначила, що висловлені зауваження не знижують загалом позитивного враження від дисертаційної роботи.

Рецензент **Борисенко Катерина Борисівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії факультету геології, географії, рекреації і туризму високо оцінила внесок здобувача у проведені дослідження і акцентувала увагу на високому рівні аргументованості отриманих результатів та представлення презентації дослідницької роботи. Вона відзначила, що в роботі доцільно було б уточнити переваги

басейнового підходу перед адміністративно-територіальним для розробки стратегій адаптації. Вона вказала на потребу в деталізації процедури зважування балів для методики Індексу динаміки стану (ІДС) задля уникнення суб'єктивізму. Також рецензент запропонувала обговорити використання даних дистанційного зондування як альтернативи наземному моніторингу на деокупованих територіях. Окремо вона звернула увагу на необхідність аналізу економічних наслідків виведення постраждалих земель з експлуатації та уточнення щодо того, чи є мілітарні загрози тимчасовим фактором. Вона також вказала, що ті незначні недоліки, що присутні у роботі не знижують загалом позитивного враження від неї.

Опонент **Шевченко Ольга Григорівна**, доктор географічних наук, професор кафедри метеорології та кліматології, заступник декана з наукової роботи та міжнародного співробітництва Географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка поділилася своєю думкою щодо виконаної роботи, вказавши, що наукова діяльність здобувача спрямована на вирішення актуальних теоретичних і практичних задач, а робота має ряд суттєвих позитивних аспектів, які роблять її значущою і однозначно заслуговуючою на увагу серед вітчизняних дослідників. Опонент відзначила, що перший розділ дисертації занадто перевантажений ретроспективним оглядом історії кліматології на шкоду аналізу сучасних проблем. Вона вказала на недоречність використання побутових показників (як-от сніговий покрив на Новий рік) у науковій праці та недостатню обґрунтованість джерел інформації. Опонент також зауважила на некоректності тверджень про вплив локальної деіндустріалізації на глобальні кліматичні процеси. Крім того, вона висловила зауваження щодо нечіткої методології визначення терміну «мілітарно спровоковані зміни клімату» та змішування понять клімату з короткочасними забрудненнями. У підсумку вона вказала, що висловлені побажання не знижують позитивного враження від роботи і здобувач заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора філософії.

Опонент **Хоменко Інна Анатоліївна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри метеорології та кліматології факультету гідрометеорології і екології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова вказала, що вважає роботу здобувача обґрунтованою і повною мірою розкритою, оскільки в ній використані апробовані методики, але водночас здобувачем були запропоновані нові підходи до оцінки динаміки стану досліджуваної території. Опонент відзначила, що перший розділ роботи потребує меншого акценту на історії науки та більшої уваги до критичного аналізу сучасних наукових прогалин. Вона вказала на необхідність додаткового пояснення процедури нормування складових індексу ІДС та способу кількісного врахування мілітарного чинника. Опонент також зауважила, що автор дискусійно розмежовує кліматичні зміни та мілітарно зумовлені трансформації. Крім того, вона вказала на бажаність детальнішого опису валідації результатів дистанційного зондування та меж невизначеності прогнозних моделей до 2050 року. Підсумовуючи свою думку, вона відзначила, що висловлені зауваження не знижують загалом позитивного враження від дисертаційної роботи і здобувач заслуговує на присвоєння наукового ступеня доктора філософії.

Голова ради **Максименко Надія Василівна**, доктор географічних наук, професор,

завідувачка кафедри екологічного моніторингу і заповідної справи ННІ екології, зеленої енергетики та сталого розвитку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна подякувала членам ради за висловлені коментарі і побажання і вказала на високий науковий ступінь доповіді здобувача та на насиченість дисертаційної роботи статистичним матеріалом, картографічними ілюстраціями, що підвищує рівень її наукової обґрунтованості. Водночас, висловлені зауваження від рецензентів та опонентів не знижують загалом позитивного враження від дисертаційної роботи, а лише сприяють більш повному розкриттю її результатів і підтверджують перспективність обраного напрямку наукових досліджень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Дмитрієву Святославу Станіславовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 103 Науки про Землю.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Надія МАКСИМЕНКО
(власне ім'я та прізвище)

